

Magyar - Hírmondó.

Nro 8.

Költ Bétsben, Böld. Afzszony Havának (Januáriusnak)
27-dik napján 1797-dik Elztendőben.

Hadi Környülállások.

Mihelyt által-vették *Kehl* a' Miéink: mindjárt egy jó forma Korpust indított onnét *Károly* Fő-Hertzeg a' *Hünigeni* Híd-sántzát ostromló Seregoftályunkhoz: hogy annál hamarabb való magok' megadására lehessen ott kényszeríteni a' *Frantiákat*.

A' *Számberi* és *Móza* Fr. Seregnek egy része, a' *Belgiomban* igen el hatalmaszott zenebona tsendesítésére ment; más rész, a' *Moró* Seregével egyesítette magát; más rész ismét *Lotharingiába* rendeltetett, hogy ott, a' *Katonáknak* ki írtt *Iffjakat* fegyverfogásra kényszerítse.

Olasz-Országból következő *Tudósításokat* közlött a' *Bétsi Udvari Újságnak* 25-dik *Januáriusi Darabja*:

Bonóniából *Januárius'* 10-dikén költ tudósítások szerént, sok *Frantzia* Seregek érkeztek oda, ágyúzókészületekkel. 9-dik-ben *Bonaparté* is oda érkezett *Feleségstől*.

Modenából írták D c. 29-dik n: hogy *Rusca* Fr. Republikánus Generális, a' vezérlése alatt való néppel, D c. 26-dik nn *Carfagnan * Tartom nynyn nak *Castelnuovo* nevű Helys gebe, ellentállás nélkül b  szállott, 's a' Fr.  kkal egyet érteni nem akar  Lakosoknak egy r fze el futott; más r fze pedig el fogattatott.

D cembernek 27-dik nn, második Gy l st tartottak *Reggi ban*, a' *Bon niai* 36, *Ferr rai* 20, *Modenai* 22, *Reggi i* is 22 — mind  fzfze f az Deput tusok, *Bonaparte* *Marmont* nevű Adju nss nak el intézése szerént. Gyűlés' El l l j v  v lafztatott *Ferr r b l* való *Carlo Facci*. A' V gz s a' lett, hogy a' *Bon niai*, *Ferr rai*, *Modenai*,  s *Reggi i* Státusok, egy meg  fzolhatatlan Közönséges-Társasággá egyesüljenek, *P d son innen való Respublika*' nevezetje alatt. E' meg-lévén, b -bots ttatott a' Nép a' Gyűlés' palotájába, 's az eddig hozott Végzések tudtára adattak néki, és D c. 30-dik nn egy Hirdetmény is int z dott a' nevezett 4 St tusokb li N pekhez. M r azolta egy Közönséges Konstituti nn dolgozik a' Gyűlés: azon Konstituti n k végre-hajtása ellenben f lbe-szakasztatott, a' mely különösen *Bon ni ra* nézve k fz t dott v lt.

Más Olasz Tudósítások, melyeket a' *Velentzei* Ujs gokb l  s Levelekből, olva-

sunk, mind olyanok, a' melyek jó reménységgel bíztatnak: mert az ő előadások szerént, minden Seregoftálylyaink közelebb közelebb nyomúltak *Mántuához*.

Matthei Cárdirálist, a' ki *Ferrárai* Kormányozó vólt, fogva vitette vólt *Bonaparte* magához: de el-botsáttatta, és annakutánna írt hozzá, hogy venné rá Pápa Ő Szentségét a' békéllésre. *Bonaparte* Írására felelt *Matthei*, mely feleletet közönségessé tétetett a' *Római* Udvar, 's úgy lehet nézni, mint az említett Udvarnak, a' Fr. ák ellen való kéntelen Hadjelentését.

Ángliában, arra a' hírre, hogy a' Békesség - munkája *Páris*bann félbe-szakadt: száztól kettővel szállott alább a' Státus Kaszfáján fundálódott hitelességű kötelező Írások' betse.

Irrlandiában 23 Fr. Rab Tisztek ki szöktek fog-helyeikből. Mind egyik' el fogásáért 20 font sterlिंग (két száz forint) van ki-rendelve jutalmúl.

Hogy *Napnyúgoti-Indiá*bann nem jól folynak a' Fr. ák' dolgaik, nem tsak az Ángl. Tudósítások bizonyítják, hanem magának a' Fr. Törvényhozó Iffjabbik Tanátsnak *Bourdon* és *Vaublanç* Tagjai is bizonyították azt Jan. 2-dikánn, oly értelmű magános Leveleket terjesztvénn a' Gyűlés' eleibe, melyek szerént a' Direktóriumot meg-tsalták a' *Napnyúgoti-Indiá*ba küldött Ágenssei, kik is *Robespieri* igazgatás' formáját állították fel az oda való Birtokokban, módi-

vá tették az Emberölést, és a' Fekete Lakosok, kiknek kedveznek ezen Directoriális Biztosok: szinte ki-pufztították már a' Fejér Lakosokat. — Azt végezte a' Gyűlés, hogy újra rá kell írni a' Direktóriumra, és Tudósítást kell tőle kívánni a' Napnyúgoti Indiabéli Kolóniák' állapotja eránt.

A' Fr. Directoriális Újságnak — a' *Redacteurnek* — 7-dik Januáriusi Darabja, nem *Bouvet* Contre-Admirális, hanem *Morard de Galles* Admirális' Ofztályjáról írja, hogy vissza-tért a' *Bresti* Kikötőhelybe.

A' más két Ofztályokról semmi bizonyost nem lehet írni: mert a' *Redacteur* ugyan írt rólok valamint: de oly öfzszevizsza, hogy maga se' értette kétség kívül a' mit írt.

Valamely zenebonától kellett félni a' Fr. Direktóriumnak Jan. 6-dik éjtzakáján: mert a' maga Testörzöit szüntelen fegyverben tartotta, 's még a' számát is szaporította Azoknak. Imitt amott meg-kettőztette a' Strázsákat is; és a' közönséges helyeken lévő ágyúkat meg-töltette. — Nem történt azonban semmi egyéb láрма, hanem hogy a' *Luxemburg* palota körül négy lövések estek.

Későbbben azt az okát írták ezen óltalom-készületeknek: hogy *Carnotra*, a' ki egy a' Direktórium' Tagjai közzül, lövés esett, mely ugyan ötet nem találta.

A' Fr. Törvényhozó Iffjabbik Tanács el végezte Jan. 7-dikén, hogy ismét meg kell innepleni Jan. 21-dikét, Néh. XVI-dik *Lajos'* halála napját.

Mandát nevű papiros pénzbéli száz líverért nem adtak Jan. 8-dikán kész-pénzül többet egy lívernél és 13 szólnál.

Elegyes Tudósítások.

Báró *Staël* még mind viseli a' Svécia részéről való Fr. Követi titulust. Décember' utolsó napjaiban *Basíleába* érkezett, és a' Fr. Republikának odavaló Követével, *Bartelémivel* sokszor értekezik.

Miólta *Párisbann* az Újság-árulóknak nem szabad kiabálni mi van az Újságjokban, azolta csak az újság-titulussát kiabálják, de azt is hozzá teszik, hogy annál többet nem szabad nekik mondani. Mások pedig el éneklék: mi van benne; mert azt mondják, hogy csak a' ki-kiabálás, nem az el éneklés van meg-tíltva.

A' *Hamburgi* Újság után más Újságok is hirdetik, hogy a' Svéd Országi Udvari újj Kalendárium, a' Meklenburg-Schweringi *Luise Cárolina* Hertzeg-Afszonyt még most is jövendőbéli Svétziai Királynénak titulálja, a' melynek t. i. elébb is jegyződött vala el ezen Hertzegafszony, mint az Orosz Tsászári Kisafszony.

Az Orosz Tsászári Testörző Ns Sereg, válogatott szépségű Nemes Iffjakkból állott, melyben a' Köz Embernek Hadnagyi rangja vólt. Kapitányságot maga Néh.

2-dik *Katalin* viselt ezen Seregben. Hadnaggyává nevezte vólt pedig annak *H. Potemkint*, utólsó esztendeiben. Az Udvarnak azon szobáiban tettek szolgálatot ezen Testörzök, a' melyekben a' Tsászárné lakott, Udvari gyülekezetek és mulatságok tartattak 's a' t. Felette sokba került az öltözetek: mert a' mejjeket és hátokat ezüstből vertt paizs fedte, melyen az Orosz Sas aranyból ki-formálva szemléltetett: a' saruikat kívülről egész hofszá-
bann, 3 újni szélességű ezüs-pántok borították, a' térdjeken felül 's alól, és a' bokájoknál is egy újni szélességű ezüst-pléh tűnt a' Néző' szemeibe. A' sarkantyúk is ezüstből készült, valamint a' sisakjok, melyek tarka strutz-toll-bokréta ékesített. A' mely fésüt a' hajokban hordtak: az is ezüstből verettetett. A' Karabély' szíjjaikonn és töltes-tartóikonn alig lehetett egyebet látni ezüst-pléhnél és ezüst lántzoknál. — A' Tsászárné' halála után hat hetek el telvén, el telt ezen drága Sereg' Gárdai életének ideje is: de annak mind egyik Tagját feljebb emelte *Pál* Tsászár egy ranggal; és szabadságot engedett kinek kinek, saját hajlandósága szerént szolgálat' való nemét választani. — A' *Pétersburgi* Őrizeten lévő Katonaság egy egy ezüst rúbelt kapott ajándékul fejenként, Déc. 12-dikénn a' Tsászártól. Ugyan anynyit kaptak Déc. 16-dikénn minden Katonák, kik az az előtt való napi temetés' tzeremóniájakor egyne-

hány Orosz mértföldnyire terjedő sűrű sorokat formáltak (*Húsz Orosz mértföld tesszen 3 Németet*); és még az ezüst rúbelen kívül, egy egy pohár pálinkát. — Az ezüst rúbelek kezdenek bővülni *Pétersburghann* a' mostani Tsászáralatt. — A' hintókbéli bujalkodást regulázta már a' Tsászár: fogja regulázni a' ruhabélit is.

Spanyol Doctor *Francesco Salva*, oly Electricus Telegráfot talált, melynek igen különös hasznát lehet venni, és ez eránt a' Tudományoknak's Mesterségeknek Akadémiáját tudósította. Az első Minister az úgy nevezett Békesség' Fejedelme ezen Találót *Mádrítba* hívta, és az Udvarnak bé mutatta, a' hol az ő Próbatételei, nagy meg-elégedéssel szemléltettek. Királyi Hg D. Antonio, Doct. Salvával most ezen Találmánynak nagyobb ökélltetességre való vitelében foglalatoskodik, és egy igen mezfze el szolgáló Electricus Telegráfot állíttat fel. — Így írták *Mádrítból* Növ. 29 dikénn.

Magyar - Ország'

Budánn 19-dik Jan. 1797. — „Mindeneknek, kik az úgy nevezett Pensionale Institutumba részfzerént már bé-vétettek, részfzerént bé-véetni szándékoznak, önnön ki-nyilatkoztatott kívánságjokhoz képest kötelelessen tudtokra adatik, hogy a' Fels. Magyar Kamara, az igazgatása alatt lévő Sós- és Harmintzados-Tifztségekhez, ezen Institutumnak nagyobb könnyebbségére

's gyarapítására nézve, a' szükséges rendelkezéseket már meg-tenni méltóztatott, melyek fzerént, a' Társaságnak azon Tagjaitól, kiknek a' magok adózás- vagy fizetés-béli részeit ide *Budára* kellene hozni vagy küldeni: a' leg-közelebb lévő *Cameralis* Kassák tartozzanak azokat fel-venni interimális quietántziák mellett; melyekért a' Társaság' vagy Intitútum' valóságos quietántziáját fogják venni az említett Tagok, azonnal: mihelyest az általok le tett pénz ide *Budára*, a' Tifztségek által fel fog küldettetni.

A' *Preisz* nevet viselő Magyar gyalog Regiment' Tulajdonosa *Preisz* Hadi-Tárnokmester meg-halálozott.

B é t s.

Az újjonnan született Föhertzegaszfzonykának, (ki a' Keresztségben, *Leopoldína*, *Cárolína*, *Josépha* neveket vett) a' Nápolyi Korona' Örökösséhez el jegyeztetett *Mária Clementina* Föhertzegaszfzony lett Kereszt-Annyává.

A' Sz. István' Rendjének nagy Keresztjével lett meg-tiszteltetését Hg *Eszterházy* Miklós Generálisnak, követte a' Ts. K. Belső Tanácsossággal való meg-tiszteltetés is.